

Beite og tilleggsjord

Jordbruker med beiterett i statsallmenningen kan enten alene eller sammen med andre beiterettshavere få utvist tilleggsjord eller kulturbeite.

Gjerder

Alle som har gjerder i utmark plikter å holde disse i stand eller å fjerne dem. Dårlige gjerder er farlig for husdyr og vilt.

Statsallmenningen forvaltes etter fjelloven av:

Sel Fjellstyre

Som skal arbeide for å sikre at statsallmenningen blir brukt på en måte som fremmer næringslivet i bygda og tar vare på naturvern- og friluftinteressene.

Fjellstyret tar avgjørelser i følgende saker:

- Seterbruk
- Beite
- Småviltjakt
- Reinsjakt
- Fiske

Statskog

Har forvaltningsmyndighet som grunneier og er ansvarlig for grunneierdisponeringer/tiltak som:

- Areal- og hytteplanlegging
- Tilleggsjord
- Veger/Grus
- Ved
- Elgjakt
- Rådyrjakt
- Grenser
- Fortidsminner
- Hyttefester

Flere av sakene blir avgjort i samarbeid mellom Sel fjellstyre og Statskog.

Sel Fjellstyre

Regler for seterbruk i statsallmenning



Sel Fjellstyre

Postadr: Botten Hansensgt. 9, 2670 OTTA

Kontoradr: Engbregt Hougensgt. 1, 2670 OTTA

Tlf. 61 23 10 00 / 941 49560

Innledning

Sel Fjellstyre vil med dette skrivet orientere jordbrukere i Sel om noen av de reglene som gjelder for seterbruk i statsallmenningen. For de som ønsker å sette seg grundigere inn i reglene henviser vi til lov om statsallmenninger av 6. juni 1975 (fjelloven) og forskrifter til denne loven.

Retten til allmenningsbruk

(§ 2 i fjelloven)

”Rett til allmenningsbruk ligg til bygd eller grend som frå gamal tid har hatt slik rett. Retten skal kunne nyttast på ein måte som til kvar tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturleg etter tida og tilhøva.

Rett som er knytta til jordbrukseigedom kan berre utnyttast så langt det skjer i tilknytning til drifta av eigedommen som jordbruk, og så lenge eigedommen vert driven som jordbruk. Med dei unntaka som går fram av lova her, kan slik rett ikkje avhendast, leigast bort eller krevjast avløyst mot vederlag. Vert gardsdrifta nedlagt og jorda teken i bruk til føremål utanom jordbruksnæringa, fell retten bort. Det same gjeld om ein eigedom ved sal eller oreining (ekspropriasjon) misser så mykje av jorda at den ikkje lenger er å rekne som ei jordbruksmessig eining, eller vert delt på ein slik måte at ingen av jordpartane etter delinga er å rekna som jordbruk.

Twist etter siste punktum i andre stykket vert avgjort ved skjøn.”

Fjellstyret

Fjellstyret skal blant annet administrere seterbruken i statsallmenningen.

Lovhjemmel for utvisning av seter

(Utdrag av § 18 i fjelloven)

”Jorbrukar med beiterett i statsallmenning som godtgjer at det trengst seter til drift av garden hans, kan få utvist slik seter, anten åleine eller saman med andre beiterettshavarar.”

Hus på utvist seter

Etter søknad som fjellstyret avgjør, kan seterbruker sette opp hus for en rasjonell utnytting av setra. Fjellstyret skal også ta stilling til hvilken type hus, antall hus, og husenes størrelse og standard.

Når ei seter faller i det fri

(Utdrag av § 22 i fjelloven)

”Rett til oppteken seter med setervoll fell bort:

1. Ved oppgjeving utan atterhald.
2. Når setra i eit samanhengande tidsrom av 20 år ikkje har vore i bruk som seter.”

Hva er ”bruk” av seter i denne sammenheng?

Det er ikkje nødvendig med seterdrift på tradisjonell måte. Dersom setervollen er inngjerdet og blir høstet eller blir benyttet til beite blir setra regnet for å være i ”bruk” i henhold til fjellovens § 22. Bruken må skje ut fra det bruket som setra tilhører. Bortleie av setra i 10 år er tillatt, men setra blir da ikke regnet for å være i ”bruk”.

Hva skjer med setrer som faller i det fri?

1. Setrer som tilhører selvstendige gårdsbruk:
 - a. Fjellstyret kan vise setra ut til et annet gårdsbruk som trenger seter. Seterbygningene skal da overføres til den nye brukeren eller fjernes.
 - b. Dersom setra ikke blir vist ut til ett annet bruk kan setereieren få tillatelse til å ha bygningene stående uten vederlag for seg og familien. Denne retten skal høre til gården og kan ikke skilles fra denne ved salg eller pantsetting. Bortleie kan skje i inntil 10 år.
2. For bruk som ikke lenger har så mye jord at de kan regnes som en jordbruksmessig enhet, kan fjellstyret gjøre vedtak om:
 - a. At setra kan vises ut til et annet bruk som trenger seter.
 - b. Tilrå at det blir opprettet feste av tomt til bygningene til fritidsformål.
 - c. At bygningene blir fjernet.